

بنام خدا

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح درس « ارزیابی اثرات توسعه بر بهداشت و محیط »

سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۳	تاریخ ارائه درس: نیمسال دوم ۱۴۰۲
نوع درس: ۲(۵/نظری، ۵/۰ واحد کارآموزی)	
دانشکده: بهداشت	مقطع/ارشته: کارشناسی ارشد مدیریت HSE
نام مدرس: دکتر حسن هاشمی	نام مدرس: دکتر حسن هاشمی
نام درس(واحد): ارزیابی اثرات توسعه بر بهداشت و محیط	تعداد دانشجو: ۴
ترم: ۲	مدت کلاس: ۹۰ دقیقه
جلسه: اول	
<p>اهداف: معارفه مدرس و دانشجویان، معرفی سرفصل درس، تعریف محیط زیست را و اجزاء آن، تشریح قوانین و مقررات محیط زیست</p> <p>شناختی:</p> <p>دانشجو باید بتواند:</p> <ul style="list-style-type: none"> - کاربرد این درس در HSE را توصیف نماید. - تعریف محیط زیست و اجزاء آن شرح دهد. - قوانین و مقررات محیط زیست در سطح ملی و بین المللی را بیان کند. - سیاست‌های کلی محیط زیست ایران تبیین کند. - معاهدات بین المللی حفاظت محیط زیست را تشریح کند. <p>مهارتی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - دانشجو مهارت اقناع علمی با استدلال کافی جهت تهیه ارزیابی محیط زیستی و بهداشتی یک طرح توسعه را داشته باشد. - دانشجو بتواند قوانین زیست محیطی و بهداشتی مرتبط با مشاغل و فعالیتهای مختلف را شناسایی کند و کاربرد آن را در جدولی تنظیم نماید. <p>نگرشی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - دیدگاه روشنی نسبت به ضرورت انجام ارزیابی محیط زیستی و بهداشتی طرحهای کلان بر اساس توسعه پایدار داشته باشد. 	

روش تدریس

مجازی:	Interactive Lecturing: حضوری
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	

ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجویان در بحثها
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی

جلسه : دوم

اهداف : شناخت ابزارهای مدیریت محیط زیست، تعریف توسعه پایدار و ابعاد آن

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- ابزارهای مدیریت محیط زیست را نام ببرد.
- توسعه پایدار را تعریف و ابعاد آن را شرح دهد.
- اثرات توسعه ناپایدار بر محیط زیست و سلامت را تحلیل کند.
- منحنی زیست محیطی کوزنتس EKC را تحلیل کند.
- هزینه های زیست محیطی طرحها را مطابق حسابداری سبز توضیح دهد.
- مقررات و ضوابط استقرار واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی را شرح دهد.

مهارتی:

- دانشجو مهارت تشخیص توسعه پایدار و ناپایدار طرحها را داشته باشد.

نگرشی:

- دیدگاه مثبتی به رعایت ابعاد توسعه پایدار در اجرای طرحها داشته باشد.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: Interactive lecturing, Problem based Learning
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجویان در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : سوم

اهداف : تشریح سیستم مدیریت زیست محیطی (EMS)، مدل DPSIR و قابلیت کاربرد آن در تصمیم گیری های محیط زیستی،
تعریف ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)، اهداف و ضرورت ارزیابی زیست محیطی، تاریخچه مطالعات ارزیابی زیست محیطی
اثرات توسعه در جهان و ایران، طرح های مشمول تهیه گزارش EIA

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- سیستم مدیریت زیست محیطی (EMS) را تشریح کند.
- ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) را تعریف کند.
- اهداف و ضرورت ارزیابی زیست محیطی و تاریخچه مطالعات ارزیابی زیست محیطی اثرات توسعه در جهان و ایران را توضیح دهد.
- طرح های مشمول تهیه گزارش EIA را با ذکر مقیاس نام ببرد.

مهارتی:

- کاربرد مدل DPSIR در تصمیم گیری های محیط زیستی پروژه های مختلف را بطور موردی ارائه دهد.

نگرشی:

- ردپای اکولوژیکی خدمات و محصولات را درک کند.
- دیدگاه دانشجو نسبت به اثرات بهداشتی و محیط زیستی توسعه ناپایدار تغییر کند.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : چهارم

- **اهداف :** تقسیم بندی اثرات محیط زیستی، مراحل اساسی ارزیابی محیط زیستی، گردش کار اداری گزارش ارزیابی

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- انواع اثرات محیط زیستی را تقسیم بندی کند.
- مراحل اساسی ارزیابی محیط زیستی را به ترتیب نام ببرد.
- گردش کار اداری گزارش ارزیابی را شرح دهد.

مهارتی:

- دانشجو مهارت شناسایی اثرات طرحهای توسعه بر محیط زیست را داشته باشد.

نگرشی:

- نگرش دانشجو به ارزیابی محیط زیستی بصورت سیستمی، جامع و یکپارچه باشد.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : پنجم

- **اهداف :** آشنایی با روش های ارزیابی اثرات زیست محیطی، اقدامات اصلاحی و کنترلی

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- روش های ارزیابی اثرات زیست محیطی را تشریح کند.

- نرم افزارهای کاربردی در ارزیابی اثرات طرحها بر سلامت و محیط را نام ببرد.
 - اقدامات اصلاحی و کنترلی و تمهیدات زیست محیطی را برای مدیریت اثرات منفی شرح دهد.
- مهارتی:**

- مطالعات موردی ارزیابی به روش ماتریس لئوپولد، ایکولد، پاستاکیا و... را در کلاس ارائه نماید.
- نگرشی:**

- دانشجو بداند که اهمیت ارزیابی در مدیریت اثرات سوء است.

روش تدریس

مجازی:	حضور: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : ششم

اهداف : آشنایی با چارچوب تهیه گزارش EIA و داوری آن، ارائه دستورالعملهای ارزیابی طرحهای توسعه

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- چارچوب تهیه گزارش و نحوه داوری آن را شرح دهد.
- دستورالعملهای ارزیابی طرحهای توسعه را ارائه کند.

مهارتی:

- مهارت تهیه گزارش ارزیابی طرحهای مختلف را داشته باشد.
- قادر به نقد و بررسی گزارشهای ارزیابی باشد.

نگرشی:

- دیدگاه انتقادی خود را تقویت نماید.

روش تدریس

مجازی:	حضور: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : هفتم

اهداف : جمع آوری اطلاعات اولیه برای غربالگری و تعیین حیطه ارزیابی در طرح های توسعه

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- سیستم مدیریت محیط زیست (EMS) را شرح دهد.

- صنعت سبز و صنعت آلاینده را از هم تمیز دهد.
- ضوابط انتخاب صنعت سبز را بیان کند.

مهارتی:

- دانشجو مهارت ارتباط مؤثر با مراجع مختلف جهت جمع آوری اطلاعات لازم برای ارزیابی را داشته باشد.

نگرشی:

- دانشجو بتواند بین مراحل مختلف تهیه گزارش ارزیابی انسجام و هماهنگی برقرار کند.
- مدل‌های مفهومی شناسایی اثرات طرحها را مجسم کند.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : هشتم

اهداف: آشنایی با ضوابط انتخاب صنعت سبز، شناسایی و ارزیابی جنبه‌ها و پیامدهای زیست محیطی شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- نحوه شناسایی و ارزیابی جنبه‌ها و پیامدهای زیست محیطی را شرح دهد.
- ضوابط انتخاب صنعت سبز را بداند.
- مفهوم ردپای اکولوژیک را بداند.

مهارتی:

- دانشجو بتواند جنبه‌های محیط زیستی پروژه‌ها را شناسایی و ارزیابی نماید و اقدام کنترلی یا اصلاحی برای آن ارائه نماید.
- ردپای اکولوژیکی خدمات و محصولات را شناسایی و کاهش دهد.
- روش اجرایی انتخاب صنعت سبز را بداند.

نگرشی:

- صنایع سبز و آلاینده را از هم تمیز دهد.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : نهم

اهداف: تعریف ارزیابی اثرات بهداشتی طرحهای توسعه (پیوست سلامت)، اهداف HIA و جایگاه اجرایی آن

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- پیوست سلامت را تعریف کند.
- ضرورت ارزیابی اثرات بهداشتی را مطابق اسناد بالادستی شرح دهد.
- طرحهای مشمول پیوست سلامت را نام ببرد.
- مزایای ارزیابی اثرات بهداشتی را تبیین کند.
- با مجموعه استانداردهای ملی پیوست سلامت آشنا شود.

مهارتی:

- مهارت غربال طرح ها برای تهیه پیوست سلامت را کسب کند.

نگرشی:

- بدانند اجرای طرح های کلان بدون مجوز پیوست سلامت چه تبعاتی بر سلامت جوامع پیرامونی خواهد داشت.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه: دهم

اهداف: تشریح نحوه آماده سازی و پردازش اطلاعات برای انجام پیوست سلامت، معرفی روشهای برآورد مواجهه محیطی

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- نحوه آماده سازی و پردازش اطلاعات برای انجام پیوست سلامت را توضیح دهد.
- روشهای برآورد مواجهه محیطی را شرح دهد.

مهارتی:

- مهارت آماده سازی و پردازش اطلاعات لازم برای انجام پیوست سلامت را کسب کند.
- بتواند میزان مواجهه جوامع پیرامونی یک طرح با اثرات بهداشتی متناسب به آن را برآورد کند.

نگرشی:

- تفاوت ارزیابی ریسک شغلی با پیوست سلامت را از هم تمیز دهد.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : یازدهم

اهداف : آشنایی با شیوه های ارزیابی بهداشتی طرحها

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- شیوه های ارزیابی بهداشتی طرحها را شرح دهد.
- با سیمای بیماریهای محدوده طرح آشنا شود.
- الگوی مبتنی بر تعیین مخاطره بهداشتی را شرح دهد.
- الگوی مبتنی بر تعیین انحراف از استانداردهای مرتبط با سلامت را شرح دهد.

مهارتی:

- دانشجو مهارت شناسایی و ارزیابی خطرات بهداشتی متناسب به یک طرح توسعه را کسب کند.

نگرشی:

- نگاه جامع و علمی به اثرات یک طرح و محیط پیرامونی داشته باشد.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: سخنرانی، ارائه تعاملی
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی: ارائه تکالیف، جستجوی مباحث تکمیلی	

جلسه : دوازدهم

اهداف : تعریف و اهداف برنامه مدیریت و پایش، اجرای برنامه پایش، تشکیلات اداری و هزینه های پایش بهداشتی

شناختی:

دانشجو باید بتواند:

- اهداف برنامه مدیریت پیوست سلامت را شرح دهد.
- اهداف برنامه پایش پیوست سلامت را شرح دهد.
- تشکیلات اداری و هزینه های پایش بهداشتی را بیان کند.

مهارتی:

- برنامه مدیریت و پایش پیوست سلامت یک طرح کلان مشمول ارزیابی را تهیه و در کلاس ارائه نماید.

نگرشی:

- بین خطرات ارزیابی شده و ارائه برنامه مدیریتی ارتباط برقرار کند.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: Critical thinking, Open discussion
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	

جلسه : سیزدهم**اهداف :** تشریح الزامات مراحل تدوین پیوست سلامت**شناختی:**

دانشجو باید بتواند:

- ساختار گزارش و الزامات پیوست سلامت را شرح دهد.
- محتوای گزارش پیوست سلامت را شرح دهد.

مهارتی:

- گزارش پیوست سلامت یک طرح کلان مشمول ارزیابی را تهیه و در کلاس ارائه نماید.

نگرشی:

- نگاه انتقادی در بررسی و داوری یک گزارش را تقویت کند.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: Critical thinking, Open discussion
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی : ارائه پروژه	

جلسه : چهاردهم**اهداف :** ارائه و نقد گزارشهای EHIA**شناختی:**

دانشجو باید بتواند:

- ساختار گزارش پیوست سلامت را شرح دهد.
- محتوای گزارش پیوست سلامت را شرح دهد.
- نکات مهم در نقد گزارش را بیان کند.

مهارتی:

- گزارش پیوست سلامت یک طرح کلان مشمول ارزیابی را تهیه و در کلاس ارائه نماید.

نگرشی:

- نگاه انتقادی در بررسی و داوری یک گزارش را تقویت کند.

روش تدریس

مجازی:	حضوری: Critical thinking, Open discussion
نحوه تعامل استاد و دانشجو: پرسش و پاسخ، تفکر انتقادی	
ارزیابی تکوینی: ارزیابی مشارکت فعال دانشجو در بحثها	
ارزشیابی تکمیلی : ارائه پروژه	